

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

Julkinen

Kokoustiedot

Aika 09.06.2022 torstai klo 15:15 - 17:15

Paikka Teams kokous

Lisätietoja Ennen kokousta oli lautakunnan jäsenille ja varajäsenille perehdytystilaisuus asiakastyytyväisyyskyselyjen toteuttamisesta sekä koululaiskuljetusten järjestämisestä klo 15:00-15:15.

Saapuvilla olleet jäsenet

Petri Kaunisto, puheenjohtaja
Aki Partanen, varapuheenjohtaja
Mika Eskelinen
Merja Kaija
Anu Kähkönen
Petri Rissanen
Tuuli Vaittinen

Muut saapuvilla olleet

Kaisu Matinniemi, joukkoliikennepäällikkö
Pekka Niiranen
Pekka Kauhanen, kehitysjohtaja

Seija Pasanen, joukkoliikenneinsinööri
Simo Airaksinen, asiantuntija, WSP Finland Oyesittelijä
kaupunginhallituksen edustaja
Siilinjärven kunnan kehitysjohtaja
pöytäkirjanpitäjä
asian nro 4 aikana klo 15:25-16:40

Asiat 21 - 25 §

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

Julkinen

Allekirjoitukset

Petri Kaunisto
puheenjohtaja

Seija Pasanen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueella (Suokatu 42),
9.6.2022

Tuuli Vaittinen

Mika Eskelinen

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteko 10.6.2022

Seija Pasanen
pöytäkirjanpitäjä

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

Julkinen

Muutoksenhakukiellot Kuntalain 136 §:n mukaan ei oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta voi tehdä §:ien 21 – 23, 25 osalta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutosta ei voi hakea valittamalla §:ään 24, koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset

Pöytäkirjaan liitetään oikaisuvaatimusohjeet §:n 24 osalta

liite A

Käsitellyt asiat

Nro	§	Liite/ viite*	Otsikko	Sivu
1	21 §		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
2	22 §		Pöytäkirjan tarkastajat	5
3	23 §		Asiakastyytyväisyys alkuvuonna 2022 Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä	6
4	24 §	1-2	Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenteen kustannustenjakoselvitys	10
5	25 §		Joukkoliikennelautakunnan tiedonannot 2022	17
Muutoksenhaku				
24 §			Liite A2 kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje	18

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

21 §

21 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Kokouksesta oli poissa Siilinjärven kunnanhallituksen edustaja Keijo Ryyänen.

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

22 §

22 §

Pöytäkirjan tarkastajat**Päätösehdotus**

Joukkoliikennepäällikkö

Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Tuuli Vaittinen ja Mika Eskelinen.

Päätös

Valittiin Tuuli Vaittinen ja Mika Eskelinen.

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

23 §

§ 23

Asianro 1626/08.01.00/2020

Asiakastyytyväisyys alkuvuonna 2022 Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä**Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi
Henkilökuljetusten järjestäminen**

Yleistä

Säännöllisiä asiakastyytyväisyyskyselyjä on tehty Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä loppuvuodesta 2017 alkaen. Niitä tehdään nykyisin neljä kertaa vuodessa (tammikuu, maaliskuu/huhtikuu, elokuu ja marraskuu). Kyselyt tehdään linja-autossa matkan aikana matkustajien täyttämien kyselylomakkeiden avulla. Näin saadaan vielä nykytilanteessa mahdollisimman aidot arviot kokemuksesta kohtuullisin kustannuksin. Haasteltaviksi on valittu edustava otos täysi-ikäisistä matkustajista eri linjoilta. Tavoitteena on ollut 1 500 asiakasta/kyselykerta, jotta vastaukset olisivat tilastollisesti luotettavia. Tavoitemäärästä on jääty hiukan kuluvaan vuoden kyselyissä, mutta tulosten luotettavuuteen sillä ei ole merkitystä. Kyselyt on toteuttanut kilpailutuksen pohjalta Feedback Oy.

Tyytyväisyyttä on mitattu arvosanoilla 1 - 5, jossa arvosanaa 4,2 pidetään yleisesti jo erinomaisena. Kysymykset ovat liittyneet vuoroihin ja yleisiin joukkoliikennepalveluun liittyviin asioihin. Vakiokysymysten lisäksi kyselyyn on sisällytetty vaihtuvia kysymyksiä, jotka tämän vuoden kyselyissä koskivat järjestyshäiriöitä ja vaihtomatkoja.

Asiakastyytyväisyys alkuvuonna 2022

Vuoroihin liittyvät kysymykset

Vuoroihin liittyvien kysymysten arvosanojen perusteella lasketaan liikennöitsijöille sopimusten mukaiset bonukset/sanktiot palvelun laadusta. Tähän mennessä arvosanat ovat olleet niin hyviä, että sanktioita ei ole syntynyt. Myös alkuvuoden arvosanat noudattivat jo tutuksi tullutta erinomaisen hyvää tasoa. Kevään kyselyssä ainoastaan autojen siisteys ja matkustusmukavuus arvioitiin alle erinomaisen arvosanan. Tulos ei kuitenkaan poikkeaa aiempien kevätkyselyjen tuloksista. Keväisin kuran ja pölyn kantautumista autoihin on mahdotonta estää. Niinpä autojen siisteys ehtii laskeumaan pitkien ajopäivien aikana. Kuljettajan ajotapa ja ystävällisyys saavat kyselystä toiseen erinomaisia arvosanoja. Vuoron täsmällisyydestä annetut arvosanat ovat olleet myös korkeita reaaliaikaisen informaatiojärjestelmän ja siihen sisältyvän seurantajärjestelmän käyttöönnoton jälkeen.

Vuoroa koskevat kysymykset	1/2022	4/2022	Keskiarvo
Kuljettajan ajotapa	4,42	4,50	4,46
Kuljettajan ystävällisyys	4,27	4,27	4,27
Vuoron täsmällisyys	4,31	4,44	4,38
Linja-auton siisteys ja matkustusmu- kavuus	4,24	4,13	4,19

Yli 80 % vastaajista arvioi kaikki vuoroa koskevat ominaisuudet erittäin tai melko hyväksi. Kuljettajan ajotapa oli erittäin tai melko hyvä noin 90 %:n mielestä. Tammikuun kyselyssä ajotavan katsoi melko huonoksi 1 % vastaajista. Erittäin huonoksi ajotapaa ei arvioinut kukaan kummassakaan kyselyssä. Muiden kysymysten osalta melko tai erittäin huonojen vastausten osuus oli 2 - 5 %. Pääosa vastaajista on vastausten perusteella varsin tyytyväisiä palveluun.

Yleiset kysymykset

Yleisarvosanaksi paikallisliikenteelle on annettu yli neljä kaikissa kyselyissä vuodesta 2017 alkaen. Erinomainen raja (4,2) ylitettiin vuonna 2020. Tämän kevään arvosana oli koko kyselyhistorian paras (4,34). Kehitykseen on vaikuttanut vuorotarjonnan lisäämisen lisäksi kokonaispalvelun jatkuva kehittäminen.

Tiedon saatavuus aikatauluista ja reiteistä on arvioitu yleisten kysymysten parhaimmaksi aiempien kyselyjen tapaan. Reaaliaikainen matkustajainformaatio ja siihen liittyvät palvelut ovat helpottaneet tiedon saamista. Myös lippujärjestelmän kokonaiskehittyminen on edennyt kovaa vauhtia, joka näkyy varsin korkeana arvosanana.

Reitit ja aikataulut kaipaavat vastausten perusteella edelleen eniten kehittämistä. Joukkoliikenne suunnitellaan nimensä mukaisesti joukoille. Näin monet yksittäiset toiveet eivät välttämättä täyty sellaisenaan, vaan ratkaisuissa joudutaan turvautumaan usein kompromisseihin. Arvosanat ovat kuitenkin olleet maaliskuusta 2019 alkaen yli neljä. Tuloksia voidaan pitää varsin hyvinä ja palvelutarjonnan vastaavan hyvin kysyntää.

Joukkoliikenteen kehittäminen on edennyt kyselytulosten perusteella oikeaan suuntaan.

Yleiset kysymykset	1/2022	4/2022	Keskiarvo
Yleisarvosana Vilkku-liikenteelle	4,29	4,34	4,32
Tiedon saatavuus aikatauluista ja reiteistä	4,38	4,42	4,40
Lipputuotteet ja niiden saatavuus	4,28	4,36	4,32
Reitit ja aikataulut	4,16	4,19	4,18
Vastine rahoille	4,14	4,28	4,21

Alkuvuoden kyselyissä vastaajista jopa yli 90 % antoi yleisarvosanaksi erittäin tai melko hyvän. Melko tai erittäin huono arvosanan antoi molemmissa kyselyissä 1 % vastaajista. Tiedon saatavuus sai erittäin tai melko hyvän arvosanan tammikuun kyselyssä 88 %:lta vastaajista, kevään kyselyssä 90 %:lta.

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

23 §

Vastineen rahoille koki erittäin tai melko hyväksi tammikuussa 79 % vastaajista, keväällä 83 %. Arvosanan parantumiseen vaikutti osaltaan 1.2.2022 voimaan astunut AB-lippujen hinnanalennus. Siilinjärveläiset kokevat saavansa kuopiolaisia paremman vastineen rahoilleen, sillä vastineen katsoi kevään kyselyssä erittäin tai melko hyväksi jopa 89 % siilinjärveläisistä vastaajista. Parannusta tammikuun kyselyyn oli 8 %.

Järjestyshäiriöt

Järjestyshäiriöt eivät ole yleisiä paikallisliikenteessä. 90 % vastaajista oli samaa tai melko samaa mieltä, että matkan oli sujunut ilman järjestyshäiriöitä. Täysin eri mieltä asiasta oli 3 % vastaajista. Naiset kokevat matkustuksen linja-autossa hiukan turvallisemmaksi kuin miehet.

Vaihtomatkat

Vaihtomatka sisältyy matkaan reilulla 50 %:lla vastaajista. Jokaiseen matkaan se sisältyy 7 %:lla ja yli puoleen matkoista 13 %:lla vastaajista. Kaikista vastaajista 29 % ei tarvitse käyttää vaihtomatkaa koskaan. Yli 60 % vastaajista oli sitä mieltä, että vaihtomatka sujui moitteettomasti. Eri mieltä tai täysin eri mieltä oli vastaajista 4 %.

Joukkoliikennelautakunta päätti 25.11.2021, että Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä AB-kerta- ja arvolippujen maksuton vaihto-oikeus on voimassa 60 minuuttia ensimmäisen matkan alkamisesta. Aiemmin vaihtoaika oli 90 minuuttia. Muutos astui voimaan 1.2.2022 samanaikaisesti AB-lippujen hinnanalennuksen kanssa. Päätöksen yhteydessä sovittiin, että vaihtoajan riittävyyttä seurataan ja seurantalukset tuodaan lautakunnalle tiedoksi kesäkuun 2022 kokouksessa. Tarvittaessa asiasta tehdään uusi päätös.

Kevään kyselyn mukaan Kuopion ja Siilinjärven välisessä paikallisliikenteessä (linjat 30 - 40) vaihtomatkojen tarve on pääasiassa satunnaista. Linjaa 40 käyttävillä tarve on muita linjoja suurempi, sillä 23 % vastaajista tarvitsi vaihtomatkaa yli puolessa matkoista. Pääosa vastaajista oli samaa tai melko samaa mieltä vaihtomatkojen sujumisesta moitteettomasti. Eri mieltä tai täysin eri mieltä moitteettomuudesta oli 1 - 3 % vastaajista. Tammikuun kyselytulokset eivät poikenneet kevätkyselyn tuloksista. Asiakaspalautteita vaihto-ongelmasta ei ole tullut. Eli näyttäisi siltä, että 60 minuutin vaihtoajasta ei ole muodostunut merkittävää ongelmaa ainakaan tässä vaiheessa. Seuranta jatketaan edelleen.

			30 Vuorela - Kuopio - Haapaniemi	31 Siilinjärvi - Vuorela - Kuopio - Matkus - Hiltulanlahti	32 Leppäkaa - Siilinjärvi - - moottoritie - Kuopion keskusta - Savilahti	35 Harjamäki - Siilinjärvi - Toivala - Kuopio - Savilahti - (-Matkus)	40 Siilinjärvi - lentosaatama - Kuopio - Savilahti
	Vastanneet	N=	37	101	6	81	53
Vaihtomatkan käyttö	Joka matkalla	%	8	10	0	7	11
	Yli puolessa matkojani	%	8	16	17	12	23
	Satunnaisesti	%	59	46	67	57	34
	Ei koskaan	%	24	29	17	23	32
Vaihtomatkan sujuvuus	Samaa mieltä	%	42	32	33	52	39
	Melko samaa mieltä	%	24	32	50	22	28
	Eri mieltä	%	0	3	0	1	0
	Täysin eri mieltä	%	3	1	0	0	2
	En osaa sanoa	%	32	31	17	25	31

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

23 §

Vaikutusten arviointi -

Esitys

Esitän joukkoliikennelautakunnalle, että se merkitsee tiedoksi edellä olevan selvityksen asiakastyytyväisyydestä alkuvuonna 2022 Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä.

Valmistelija

Seija Pasanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5424

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

24 §

§ 24

Asianro 7555/08.00.00/2019

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenteen kustannustenjakoselvitys**Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi
Henkilökuljetusten järjestäminen**

Taustaa

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti 27.5.2021 (31 §) käsitellessään selvitystä Kuopion kaupunkiseudun maksuvyöhykkeistä, lippujen hinnoista ja kustannusjaosta, että yhteisen maksuvyöhykkeen sijaan Kuopion ja Siilinjärven välisen liikenteen (AB-matkat) lippujen hinnat alennetaan A- ja B-lippujen hintaisiksi. Selvityksessä arvioitiin muutoksen nostavan subventiotarvetta Siilinjärvellä 250 000 euroa ja Kuopiossa 140 000 euroa, joita koronatilanne saattaisi vielä nostaa. Siitä huolimatta Siilinjärven kunnanhallitus ja Kuopion kaupunginhallitus päättivät 17.5.2021, että selvityksen suosituksen mukainen yhtenäinen hinnoittelu toteutetaan.

Muut selvityksen sisältämät suositukset lautakunta hyväksyi tavoitteellisesti joukkoliikenteen lähivuosien kehittämistyölle. Suosituksiin sisältyi kustannusten jakaminen mallilla, joka ottaa huomioon keskimatkan pituuden. Malli vastaisi nykyistä, nousujen määrään perustuvaa jakomallia paremmin aiheuttamisperiaatetta ja olisi siten oikeudenmukaisempi.

AB-matkojen hinnanmuutokset astuivat voimaan 1.2.2022. Samassa yhteydessä lopetettiin vyöhykkeiden A ja B sisäisten lippujen myynti. Paikallisliikennealueelle (vyöhykkeet A ja B) myydään nykyisin vain kahden vyöhykkeen (AB) lippuja. Näin paikallisliikenteen lipputulojen jakaminen lipunmyynnin kuntalaisuuden perusteella ei ole enää mahdollista.

Hinnanmuutosten lisäksi yhteisen liikenteen matkustuksessa on tapahtunut muutoksia, jonka vuoksi jakosuhteet eivät vastaa enää aiemmin hyväksyttyjä jakosuhteita. Niinpä yhteisen liikenteen kustannusten ja lipputulojen jakosuhteiden uudelleentarkastelu tuli tarpeelliseksi ja selvitystyö käynnistettiin loppuvuonna 2021. Työ tilattiin vuoden 2021 loppuun saakka voimassa olleen puitesopimuksen perusteella suoraan WSP Finland Oy:ltä, joka on tehnyt alueelle useita suunnitelmia ja selvityksiä, mm. keväällä 2021 valmistuneen vastaavan kustannusjakoselvityksen.

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenteen kustannustenjakoselvitys

Selvityksen tavoitteena on tuottaa tietoa kuntien väliseen kustannusten jakoon sen jälkeen, kun AB-lippujen hinnat alenivat 1.2.2022. Työn tulokset perustuvat osin arviointeihin, jotka on tehty parhaalla mahdollisella tavalla tilanteessa, jossa koronapandemia on vaikuttanut jo pari vuotta liikkuamiseen ja liikkumistarpeisiin. Ja vaikuttaa edelleen.

Lippujen hintamuutos ja hintajousto

Tammikuun 2022 loppuun asti liput oli hinnoiteltu siten, että A- ja B-vyöhykkeiden sisäiset matkat olivat samanhintaisia. Helmikuun alussa 2022 AB-matkojen hinnat alennettiin A- ja B-lippujen hintaisiksi (alennus keskimäärin 40 %).

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

24 §

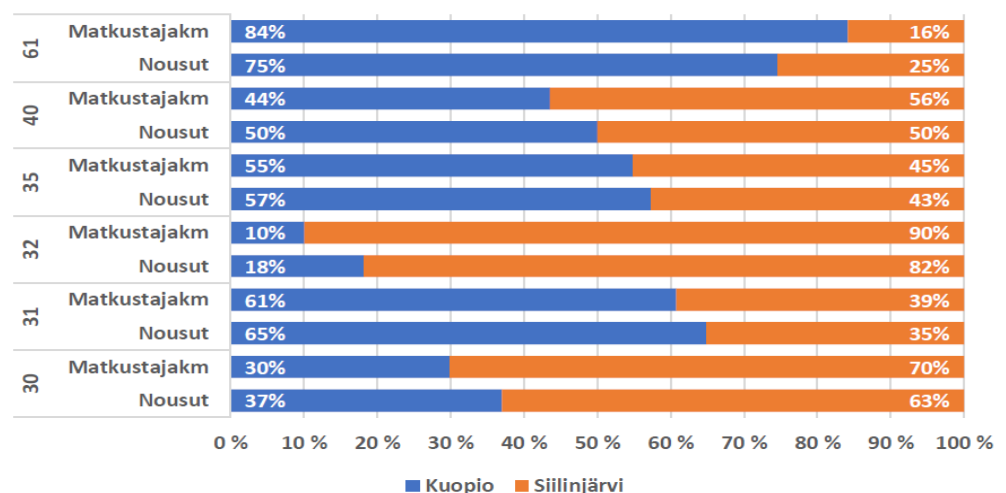
Joukkoliikenteen lippujen hintajoustoksi on useissa tutkimuksissa todettu lyhyellä aikavälillä -0,3. Eli lippujen hintojen nostaminen 10 % vähentää lippujen kysyntää 3 % ja päinvastoin. Pitkällä aikavälillä joustot ovat noin kaksinkertaiset lyhyen aikavälin joustoon nähden. Pitkällä aikavälillä (reilun vuoden jälkeen) hintojen alentaminen kasvattaa nousumääriä ja lipputulot edelleen, mikä vähentää muutoksesta aiheutuvaa subventiotarvetta.

Hintajouaston perusteella voidaan arvioida, että lyhyellä aikavälillä Kuopion ja Siilinjärven välisessä liikenteessä matkustajamäärät kasvavat. Matkustajamäärän lisääntymisestä aiheutuva lisäys lipputuloihin ei kuitenkaan korvaa hinnanalennuksesta aiheutuvaa lipputulon vähentymistä.

Selvityksen pohjana oleva matkustusaineisto

Lähtötietona selvityksessä on käytetty marraskuun 2021 matkustusaineistoa, koska sitä ennen ei ollut käytettävissä tarvittavia vyöhyketietoja tunnistepohjaiseen järjestelmään siirtymisen vuoksi. Marraskuun matkustajatieto on laajennettu vuositason vuodelle 2019 kausivaihtelun perusteella. Koska matkakorttien kuntalaisuustieto osoittautui laajasti virheelliseksi, on kuntalaisuus kohdistettu siihen kuntaan, jossa päivän ensimmäinen nousu tapahtuu. Jos matkakortilla on tehty vain yksi nousu päivässä, on oletettu ennen klo 13 tehdyn matkan alkavan kotikunnasta.

Nousujen ja matkustajakilometrien jakautuminen kuntien kesken kesä-marraskuussa 2021

Linjakohtaisen matkustuksen analyysin perusteella keskimatkan pituudeksi kohteessa 5 saatiin Kuopiolle 12,3 km ja Siilinjärvelle 15,0 km. Kohteessa 6 vastaavat pituudet ovat Kuopiolle 41 km ja Siilinjärvelle 22,7 km.

Kustannusten jaon periaatteet

Selvityksessä kustannusten jakoa on tarkasteltu nousujen suhteeseen perustuvassa (nykymalli) sekä edellisen selvityksen suosituksen mukaisesti matkan pituuteen perustuvassa mallissa.

Kustannusjaon periaatteita:

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

24 §

- 1 Jakomalli on suhteessa kustannusten syntymisen kanssa eli aiheuttamisperiaate. Kunta, joka aiheuttaa korkeammat liikennöintikustannukset, maksaa enemmän.
- 2 Kannustavuus eli kehittämällä hyvää joukkoliikennepalvelua maksu-osuus pienenee.
- 3 Joustavuus, jolloin jakomalli ei estä joukkoliikenteen kehittämistä.
- 4 Jakomallin helppokäyttöisyys ja läpinäkyvyys.
- 5 Kuntien vuotuisten maksuosuuksien ennakoitavuus.
- 6 Hyväksyttävyyys eli sopimusosapuolet voivat hyväksyä jakotavan.

Kustannusten jakomallit

Nykyisin kustannusten lähtökohtana on yhteisestä liikenteestä syntyvät liikennöintikustannukset ja jakosuhteen perusteena nousut kunnittain. Lipputulot jaetaan siten, että Waltti-raportin mukaisten A-A -, A-C - ja A-D -matkojen lipputulot tulevat Kuopiolle ja B-B -, B-C - ja B-D -matkojen lipputulot Siilinjärvelle. A-B -matkojen lipputulot jaetaan lautakunnan 25.1.2018 vahvistamien jakoperusteiden ja -prosenttien mukaisesti.

Uudessa selvityksessä yhteisen liikenteen liikennöintikustannusten jakoa on tarkasteltu nousujen suhteessa (nykymalli) sekä matkustajakilometrien suhteessa ennen AB-lippujen hintojen alentamista sekä sen jälkeen.

Nousuun perustuvassa jakomallissa liikennöintikustannukset jaetaan nousujen suhteessa. Kustannuksista vähennetään nousujen suhteessa kunnalle kohdistuvat lipputulot. Lipputulojen kohdentamisessa otetaan huomioon kunkin vyöhykeyhdistelmän ja käyttäjäryhmän määrät sen mukaan, miten kunkin kunnan asukkaat käyttävät eri lippuja. Näin kunnalle kohdistuu lipputulot, jotka sen asukkaat ovat maksaneet. Kausilippujen osalta lipputulo on laskettu nousua kohden käyttäjäryhmittäin, esimerkiksi lipputulo aikuisen AB-kausilippumatkasta on 1,24 euroa.

Matkan pituuteen perustuva malli perustuu nousumäärien lisäksi kunnan asukkaiden tekemien matkojen pituuksiin. Eli liikennöintikustannukset jaetaan kuntalaisten tekemien matkustajakilometrien suhteessa. Lipputulot jaetaan kuten nousuihin perustuvassa jakomallissa.

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

24 §

Kohde 5

	Arvio normaalista vuodesta ennen AB-lippujen hintojen alentamista*			Arvio normaalista vuodesta + AB-lippujen hintojen alentamisen vaikutus matkustajamääriin huomioitu****			
	nousujen suhde, 2018 jakoprosentit**	nousujen suhde***	matkustajakm suhde	nousut	nousujen suhde	matkustajakm	matkustajakm suhde
Bruttokustannusten jakosuhte				870 000		11 160 000	
Kuopio	48,57 %	56,95 %	51,26 %	490 000	56,03 %	5 620 000	50,35 %
Siilinjärvi	51,43 %	43,05 %	48,74 %	380 000	43,97 %	5 540 000	49,65 %
Bruttokustannukset							
Yht.	3 330 000 €	3 330 000 €	3 330 000 €		3 330 000 €		3 330 000 €
Kuopio	1 620 000 €	1 900 000 €	1 710 000 €		1 870 000 €		1 680 000 €
Siilinjärvi	1 710 000 €	1 430 000 €	1 620 000 €		1 460 000 €		1 650 000 €
Lipputulot*****							
Yht.	1 040 000 €	1 040 000 €	1 040 000 €		870 000 €		870 000 €
Kuopio	505 000 €	560 000 €	560 000 €		510 000 €		510 000 €
Siilinjärvi	535 000 €	480 000 €	480 000 €		360 000 €		360 000 €
Nettokustannukset							
Yht.	2 290 000 €	2 290 000 €	2 290 000 €		2 460 000 €		2 460 000 €
Kuopio	1 115 000 €	1 340 000 €	1 150 000 €		1 360 000 €		1 170 000 €
Siilinjärvi	1 175 000 €	950 000 €	1 140 000 €		1 100 000 €		1 290 000 €

- * Arvio normaalista vuodesta marraskuun 2021 matkamäärien ja vuoden 2019 kausivaihtelun perusteella
 ** Nykyinen kustannusten jakomalli perustuu nousujen suhteeseen. Jakoprosentit perustuvat vuoden 2017 matkamääriin ja vuonna 2017 tehty maksuvyöhykeseelvityksen raporttiin. AB-lippituloista 23 % kohdistuu Kuopiolle ja 77 % Siilinjärvelle
 *** Vaihtoehdon kustannusten jakomalli on nykyinen, mutta jakoprosentit on tarkistettu *-alaviitteen mukaisesti
 **** Matkustajamäärissä ja lippituloissa huomioitu AB-lippujen hinnan alentamisen vaikutus
 ***** Lipputulot jaetaan molemmissa malleissa samankaltaisesti eli sen mukaan kuin kunnan asukkaat maksavat lipuistaan.

Kohde 6

	Arvio normaalista vuodesta ennen AB-lippujen hintojen alentamista*			Arvio normaalista vuodesta + AB-lippujen hintojen alentamisen vaikutus matkustajamääriin huomioitu****			
	nousujen suhde, 2018 jakoprosentit**	nousujen suhde***	matkustajakm suhde	nousut	nousujen suhde	matkustajakm	matkustajakm suhde
Bruttokustannusten jakosuhte				27 000		872 000	
Kuopio	59,0 %	72,06 %	81,15 %	19 000	71,68 %	708 000	80,78 %
Siilinjärvi	41,0 %	27,94 %	18,85 %	8 000	28,32 %	164 000	19,22 %
Bruttokustannukset							
Yht.	360 000 €	360 000 €	360 000 €		360 000 €		360 000 €
Kuopio	212 000 €	260 000 €	290 000 €		260 000 €		290 000 €
Siilinjärvi	148 000 €	100 000 €	70 000 €		100 000 €		70 000 €
Lipputulot*****							
Yht.	360 000 €	360 000 €	360 000 €				
Yht.	109 000 €	109 000 €	109 000 €		105 000 €		105 000 €
Kuopio	64 000 €	85 000 €	85 000 €		82 000 €		82 000 €
Siilinjärvi	45 000 €	24 000 €	24 000 €		23 000 €		23 000 €
Nettokustannukset							
Yht.	251 000 €	251 000 €	251 000 €		255 000 €		255 000 €
Kuopio	148 000 €	174 000 €	207 000 €		177 000 €		209 000 €
Siilinjärvi	103 000 €	77 000 €	44 000 €		78 000 €		46 000 €

- * Arvio normaalista vuodesta marraskuun 2021 matkamäärien ja vuoden 2019 kausivaihtelun perusteella
 ** Nykyinen kustannusten jakomalli perustuu nousujen suhteeseen. Jakoprosentit perustuvat vuoden 2017 matkamääriin ja vuonna 2017 tehty maksuvyöhykeseelvityksen raporttiin. AB-lippituloista 23 % kohdistuu Kuopiolle ja 77 % Siilinjärvelle
 *** Vaihtoehdon kustannusten jakomalli on nykyinen, mutta jakoprosentit on tarkistettu *-alaviitteen mukaisesti
 **** Matkustajamäärissä ja lippituloissa huomioitu AB-lippujen hinnan alentamisen vaikutus
 ***** Lipputulot jaetaan molemmissa malleissa samankaltaisesti eli sen mukaan kuin kunnan asukkaat maksavat lipuistaan.

Kustannusmallien laadullinen vertailu

Ominaisuuksien vertailutaulukossa vihreä on myönteinen ominaisuus, pu-nainen sitä heikompi ominaisuus.

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

24 §

Vaihtoehto	Nykytilanne: Nousujen suhde	Matkustajakilometrien suhde
Kustannusjaon lähtötietotarpeet	Lähtötiedot saatavilla. Tarvitaan nousumäärät linjoittain ja kuntalaisittain. Kuntalaisuustietojen analysointi vaatii työtä, mikäli tietoja ei saada helposti henkilökohtaisista matkakorteista ja mobiililipuista.	Vaatii enemmän lähtötietoja. Vaatii laskentaa, jotta saadaan pysäkki- ja linjakohtaiset nousut ja poistumiset kunnittain. Arvio on hyvä päivittää muutaman vuoden välein.
Kustannusjakomallin yksinkertaisuus ja työllistävyyden (helppo-käyttöisyys ja läpinäkyvyys, hyväksyttävyyden)	Malli on yksinkertainen ja selkeä. Kustannustenjakosuudet on helppo tarkistaa.	Malli on hieman monimutkaisempi, mutta silti suhteellisen yksinkertainen ja selkeä. Vaatii lisätyötä, kun kuntaosuuksia halutaan tarkistaa.
Kuntaosuuksien ennakoitavuus	Kuntaosuudet muuttuvat matkustajamäärien muuttuessa tai linjaston ja palvelutason muuttuessa.	Kuntaosuudet muuttuvat matkustajamäärien muuttuessa tai linjaston ja palvelutason muuttuessa.
Kustannusten jakautuminen matkustuksen suhteessa (aiheuttamisperiaate)	Nettokustannukset jakautuvat nousumäärien suhteessa. Malli ei huomioi, että eri kuntien asukkaat tekevät eripituisia matkoja.	Nettokustannukset jakautuvat matkustuksen suhteessa nykytilaa paremmin. Malli huomioi eri kuntien erilaiset keskimatkanpituudet ja painottaa kustannuksia sen mukaan.
Kustannusten jaon reagointi linjasto- ja palvelutasomuutoksiin (joustavuus ja kannustavuus)	Kustannukset muuttuvat linjasto- ja palvelutasomuutosten myötä. Linjan jatkamisesta tai uudesta reitistä aiheutuvat kustannukset jakautuvat nousujen suhteessa riippumatta siitä palveleeko reitin jatko linjaa enemmän käyttävää kuntaa.	Malli kannustaa paremmin tiiviiseen maankäyttöön, jossa maankäyttöä kehitetään nykyisten linjojen varrella ja matkat ovat lyhyitä. Kustannukset muuttuvat linjasto- ja palvelutasomuutosten myötä. Linjan jatkamisesta tai uudesta reitistä aiheutuvat kustannukset jakautuvat nousujen suhteessa riippumatta siitä palveleeko reitin jatko linjaa enemmän käyttävää kuntaa.

Taloudelliset vaikutukset

Matkustajamäärät paikallisliikenteen linjoilla 30 - 40 ovat kasvaneet hinnanmuutoksen jälkeen helmi-huhtikuussa 7 % paremmin kuin koko paikallisliikenteen linjoilla (1-40) keskimäärin. Hintojen alentaminen on osaltaan kasvattanut matkustajamääriä. Hinnanalennuksen vaikutus lipputulojen vähentymiseen on kuitenkin suurempi kuin matkustajamäärien kasvamisesta tuleva lisätulo. Vähentyminen kohdistuu Siilinjärvelle Kuopiota suurempana. Kokonaisvaikutusten arviointia vaikeuttavat muutokset oppivelvollisuudessa syksyllä 2021, jolloin opiskelijoita siirtyi opiskelijalipuista Kela-koulumatkatuetuihin lippuihin. Kela-lipputuloja ei ole huomioitu selvityksen lipputuloissa, koska ne voidaan kohdistaa suoraan kunnille.

Kun AB-lippujen hinnanalennukset 1.2.2021 otetaan huomioon hintajous-tolla -0,3, nettokustannusten kasvuksi on arvioitu nykytilanteeseen verrat-tuna (vuoden 2017 marraskuun matkustajamääräaineiston mukaiset jako-prosentit) 170 000 euroa kohteessa 5 ja 4 000 euroa kohteessa 6.

Kohde 5	Nousujen suhde	Matkustajakilometrien suhde
Nettokustannukset	+ 170 000 €	+ 170 000 €
Kuopio	+ 235 000 €	+ 55 000 €
Siilinjärvi	-65 000 €	+ 115 000 €
Kohde 6		
Nettokustannukset	+ 4 000 €	+ 4 000 €
Kuopio	+ 3 000 €	+ 2 000 €
Siilinjärvi	+ 1 000 €	+ 2 000 €

Keväällä 2021 valmistuneessa selvityksessä arvioitiin AB-lippujen hintojen alentamisesta aiheutuvan vuositasolla yhteensä 390 000 euron nettokus-tannusten kasvu. Laskelmat perustuivat vuoden 2019 lähtötietoihin eli ti-lanteeseen ennen pandemiaa. Silloin matkustajamäärät ja lipputulot olivat merkittävästi vuotta 2021 suurempia. Koska koronan pitkäaikaiset vaiku-tukset ovat erilaisia eri kohteissa, on kokonaisvaikutuksia mahdotonta ar-vioida tarkasti. Tämän vuoksi arvioiduissa nettokustannuksissa on eroa.

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

24 §

Yhteenveto

Nousuihin perustuvaa mallia puoltaisi yksinkertaisuus ja helppo päivitettävyyys. Malli ei ota huomioon kustannusten aiheuttajaa.

Matkan pituuteen perustuva kustannustenjakomalli vastaa aiheuttajaperiaatetta ja on siten nykymallia oikeudenmukaisempi. Pidempiä matkoja tekevien kuntalaisten kunnalla on suurempi joukkoliikenteen maksuosuus. Lisäksi malli tukee vaihtoehtomallia paremmin tiivistä yhdyskuntarakennetta, joka vähentää osaltaan liikenteen päästöjä. Mallissa on tarve nousumäärien lisäksi aika ajoin tarkistaa myös keskimatkan pituudet kunnittain. Matkan pituudet säilyvät todennäköisesti melko samankaltaisina ja siten vuosittaiset muutokset ovat vähäisiä, joten tarkistusta ei tarvitse tehdä kovin tiheästi.

Kun otetaan huomioon hinnanalennuksen vaikutukset matkustajamääriin, nousuihin perustuvassa mallissa Kuopion bruttokustannukset (kohde 5) kasvaisivat 15 % nykytilanteeseen verrattuna ja Siilinjärven osuus pieneni saman verran. Nettokustannuksissa Kuopion osuus nousisi 21 % ja Siilinjärven osuus laskisi noin 6 %. Kohteen 6 osalta muutokset ovat pieniä.

Nykyisiin kustannuksiin verrattuna matkustajakilometreihin perustuvassa mallissa (hinnanalennus huomioitu) kohteen 5 bruttokustannukset Kuopiossa nousisivat vajaa 4 % ja Siilinjärvellä laskisivat saman verran. Nettokustannukset nousisivat Kuopiossa vajaa 5 % ja Siilinjärvellä vajaa 10 %. Muutokset kohteen 6 osalta ovat myös tässä vaihtoehdossa pieniä.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän joukkoliikennelautakunnalle päätettäväksi, että

- Kuopion ja Siilinjärven yhteisen liikenteen kustannusten jaossa otetaan käyttöön keskimatkaan perustuva jakomalli
- kohteen 5 bruttokustannuksista Kuopiolle kohdistuu 50,35 % ja Siilinjärvelle 49,65 %
- kohteen 6 bruttokustannuksista Kuopiolle kohdistuu 80,78 % ja Siilinjärvelle 19,22 %
- kohteen 5 lipputuloista Kuopiolle kohdistuu 56,03 % ja Siilinjärvelle 43,97 %
- kohteen 6 lipputuloista Kuopiolle kohdistuu 71,68 % ja Siilinjärvelle 28,32 %

Liitteet

- 1 7555/2019 Kustannustenjakoselvitysraportti
- 2 7555/2022 Eriävä mielipide

Valmistelija

Seija Pasanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5424

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

24 §

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen.

Päätös

Merkitään, että Simo Airaksinen WSP Finland Oy:stä esitteli asiaa.

Merja Kaija esitti, että käytetään vain yhtä prosenttilukua bruttokustannusten ja lipputulojen jakamisessa (Kuopio 51,26 %, Siilinjärvi 48,74 %). Aki Partanen kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty esittelijän esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, pidetään nimenhuutoäänestys siten, että ne, jotka ovat esittelijän ehdotuksen kannalla, äänestävät jaa, ja ne, jotka ovat jäsen Kaijan tekemän esityksen kannalla, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin neljä jaa-ääntä (Kaunisto, Kähkönen, Rissanen, Vaittinen) ja kolme ei-ääntä (Partanen, Eskelinen, Kaija), joten lautakunta oli hyväksynyt esittelijän päätösehdotuksen.

Esittelijän esitys hyväksyttiin lautakunnan päätökseksi.

Merja Kaija jätti asiasta eriävän mielipiteen.

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

09.06.2022

25 §

§ 25

Asianro 269/00.02.03/2022

Joukkoliikennelautakunnan tiedonannot 2022

Viranhaltijapäätökset ajalla 21.4 – 31.5.2022

Sarake1	Päätöksentekijä	§ / vuosi	Päätös- päivä- määrä	Otsikko
4897/2022-1	KYP Joukkoliikennepäällikkö	5 § / 2022	31.5.2022	Vilkuu -sovelluksen integraatio Waltti -järjestelmään
4656/2022-1	KYP Joukkoliikennepäällikkö	4 § / 2022	24.5.2022	Joukkoliikenteen suunnittelujärjestelmän kehittäminen
3584/2020-2	KYP Joukkoliikennepäällikkö	3 § / 2022	18.5.2022	Vilkun verkkosivujen jatkokehitys

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi ja päättää, ettei mainituissa päätös-
pöytäkirjoissa olevia otto-oikeuden alaisia päätöksiä oteta lautakunnan kä-
siteltäväksi.

Lautakunta käsittelee tarvittaessa muita asioita.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kuopion kaupunki
Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

Muutoksenhakuohje
09.06.2022

Liite A2 kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje (24 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä oikaisuvaatimuksen voi tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** päätöksen **tiedoksi-saannista**.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteko.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulutai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Postiosoite	PL 1097, 70111 KUOPIO
Käyntiosoite	Suokatu 42
Sähköposti	kaupunkiymparisto(at)kuopio.fi
Puhelin	044 718 5110 tai 044 718 5113

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

Muutoksenhakuohje

09.06.2022

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi ja
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, posti-osoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.